

Regionstyrelsens yttrande över granskning av delårsrapport augusti 2025

Regionens revisorer har den 3 november 2025 överlämnat missiv gällande granskning av Region Västerbottens delårsrapport per augusti 2025 (REV 21–2025) med underliggande rapport (Gr 1/2025). Granskningsrapport är ställd till regionstyrelsen och för kännedom till regionfullmäktige.

Sammantaget är revisorernas bedömning att brister i styrelsens uppföljning och redovisning av resultaten medför att resultaten för verksamhetsmålen framstår som osäkra, vilket innebär att vi sammantaget inte kan bedöma om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål. Utifrån regionens svaga ekonomiska resultat samt att inget av de tre finansiella målen kommer att uppnås vid årets slut, instämmer vi i styrelsens bedömning att regionen inte kommer att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Sammantaget bedömer revisorerna att regionensstyrelsens uppföljning och rapportering är bristfällig, vilket medför att resultaten framstår som osäkra. Det innebär att revisorerna inte kan bedöma om resultaten är förenliga med fullmäktiges mål. Regionen väntas inte nå vare sig verksamhets- eller finansiella mål och redovisar ett negativt resultat. Den översiktliga granskningen av räkenskaperna visa att delårsrapporten i allt väsentligt innehåller de uppgifter som lagstiftning och rekommendationer kräver.

Fullmäktige har gett styrelser och nämnder uppdrag för att förbättra kommunens ekonomi och som en del i att återställa det negativa balanskravsresultaten från tidigare år. I delårsrapporten redovisade styrelsen läget för sju uppdrag, varav tre har ekonomiskt fokus. Effekterna av dessa uppdrag år 2025 är fortfarande osäkra. Revisorerna betonar vikten av att åtgärderna faktiskt ger önskad ekonomisk effekt och att verksamheterna måste öka sina egna insatser. I sin helårsprognos i delårsrapporten bedömer styrelsen att det lagstadgade balanskravet inte kommer att uppfyllas. Revisorerna gör ingen annan bedömning. Styrelsen behöver ta fram en plan för hur reglering av det negativa balanskravsresultatet ska genomföras.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen att arbeta med förbättringar inom tre områden. Regionstyrelsen delar revisorernas iakttagelser och uppfattning och lämnar följande kommentarer till rekommendationerna.

Ansvarsfördelning i genomförandet av föreslagna åtgärder:

- Regionstyrelsen följer upp åtgärdernas progress och resultat. Med fokus på effektiv och ansvarsfull användning av regionens ekonomiska resurser.
- Regiondirektören rapporterar till regionstyrelsen enligt överenskommelse. Väljer väg och ger förutsättningar för att genomföra åtgärder.
- Stödfunktioner har det operativa ansvaret att planera, samordna och genomföra åtgärder.

Revisorernas rekommendationer till regionstyrelsen:

- Utveckla analyserna av framför allt personalkostnaderna då personalkostnaderna utgör den största budgetposten och har de största avvikelserna. Förklara orsakssamband mellan exempelvis kostnader för egen personal, hyrpersonal och konsulter och varför genomförda åtgärder för att minska personalkostnaderna inte varit tillräckliga. Det bör framgå vilka konkreta åtgärder som krävs för att uppnå faktiska effekter på det ekonomiska resultatet.

Regionstyrelsen delar revisorernas syn om vikten av bättre analyser, särskilt kring personalkostnader vilka kan utvecklas ytterligare. Utöver pågående aktiviteter bedömer regionstyrelsen att det behövs ytterligare analysmetoder och strategiska inriktningar behöver tas fram för att nå målen inom personalområdet. Ekonomistaben och HR-staben ska, i samverkan utifrån sina respektive roller och expertområden, identifiera vilka ytterligare analyser och utvecklingsinsatser som behövs för att stärka styrningen av personalkostnaderna. Under 2026 ska staberna redovisa vilka prioriterade utvecklingsområden som kräver fortsatt arbete samt presentera en övergripande plan för den fortsatta utvecklingen.

En grundläggande förutsättning för kvalificerade analyser är kvalitetssäkrade och tillgängliga data. Under 2025 har arbete bedrivits med att förbättra datakvaliteten, bland annat genom kvalitetssäkring av närvarotid, samt att öka tillgängligheten till personaldata via utvecklade rapporter i Power BI. Detta arbete ska fortsätta och intensifieras under 2026.

Ett effektivt resursnyttjande förutsätter kunskap om hur stora behoven är, kunskap om tillgängliga resurser samt kunskap, metoder och rutiner för att styra dessa kapaciteter och resurser så att de nyttjas på effektivaste möjliga sätt. PKS (produktions- och kapacitetsstyrning) är en pågående aktivitet som adresserar detta. Under 2026 planeras för fortsatt införande samt implementering av nytt produktions- och kapacitetsverktyg som inledningsvis kommer att införas på två pilotkliniker.

Under tiden som arbetet med mer kvalitetssäkrade underlag pågår, undersöker ekonomistaben möjligheten att ge mer utförliga förklaringar i rapporteringen utifrån tillgängliga data.

<i>Regionstyrelsens åtgärd</i>	<i>Genomförs</i>
Utarbeta en övergripande utvecklingsplan	2026

- Säkerställ att underlagen som styrelsen utgår från för att följa upp verksamhetsmålen är tillräckligt omfattande och håller sådan kvalitet att de kan användas för att göra tillförlitliga bedömningar av resultaten för verksamhetsmålen.

Regionstyrelsen håller med om att det är av vikt att underlagen för uppföljning håller en god kvalitet. Sedan föregående revision har den checklista som finns för framtagande av indikatorer på nämndnivå aktualiserats inom nämnderna. Regionstyrelsen ser att det går

att vidareutveckla checklistan och planerar för ett fortsatt arbete kring den, inom nämndernas nätverk för planering och uppföljning. Checklistan ska revideras, formaliseras och förankras för att ge ett bättre stöd i arbetet med periodisering och val av indikatorer.

I tillägg till detta planerar regionstyrelsen för en översyn av stödet till övriga nämnder för att identifiera behov av vilka förtydliganden som behöver göras för att nämndernas underlag ska vara tillräckliga för att ge tillförlitliga bedömningar.

<i>Regionstyrelsens åtgärd</i>	<i>Genomförs</i>
Revidera, formalisera och förankra checklistan för indikatorer på nämndnivå.	2026 - 2027
Översyn stöd till nämnderna samt behov av förtydliganden för utformandet av tillräckliga underlag.	2026 - 2027

- Utveckla redovisningen i delårsrapporten av resultaten för verksamhetsmålen. Redovisningen ska ge rimliga förutsättningar att verifiera styrelsens bedömningar av resultaten vid årets slut. Det betyder att styrelsen behöver förklara vad som ligger till grund för deras bedömningar av verksamhetsmålen.

Regionstyrelsen delar revisionens kritik att redovisningen av resultaten för verksamhetsmålen kan utvecklas för att ge bättre förutsättningar för att verifiera de bedömningar som görs. Tidigare utvärderingar har visat att nämndernas indikatorer är en bra väg att gå för att göra redovisningen tydligare och mer transparent. Regionstyrelsen ser dock att det går att vidareutveckla processen kring bedömningen på både nämndnivå och regionövergripande nivå. Utmaningar som kvarstår är hur bedömningen på nämndnivå ska göras på ett likvärdigt sätt, när underlaget för indikatorer saknas eller är ofullständigt, liksom hur de samlade resultaten från nämnderna ska aggregeras till övergripande nivå.

Regionstyrelsen planerar att utveckla arbetet med en tydligare riktlinje för hanteringen i samband med bedömning av indikatorerna. Arbetet ska förankras och ske tillsammans med nämndernas nätverk för planering och uppföljning. Med ett gemensamt förhållningssätt inom nämnderna kan utgångspunkterna för bedömningen och analysen för verksamhetsmålen presenteras på ett tydligare och mer transparent sätt.

Revisionen kommenterar i sin granskning att regionstyrelsen inte redogör för om eller på vilket sätt en viktning av resultatet från olika indikatorer görs. Regionstyrelsen ser inte en viktning mellan indikatorer eller nämnder, som ett alternativ i det här läget, men kommer att vidareutveckla analysen i redovisningen av målen så att det klart framgår vad som ligger till grund för den samlade bedömningen av respektive mål.

<i>Regionstyrelsens åtgärd</i>	<i>Genomförs</i>
Utveckla tydligare riktlinjer för hanteringen i samband med bedömning av indikatorer.	2025 - 2026